Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder
Miljøvernavdelingen

Rogaland fylkeskommune
Postboks 130 Sentrum
4001 STAVANGER

Deres ref.	Vår ref. (bes oppgitt ved svar)	Dato
16/13689	2016/14811	24.01.2017

Oversendelse av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven til Vidar Birkeland i Lundevannet i Flekkefjord kommune

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder har besluttet å gi tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven på visse vilkår. Dersom det viser seg at oppdrettsanlegget medfører større miljømessige ulemper enn forventet, kan Fylkesmannen trekke tilbake tillatelsen eller sette strengere vilkår som f.eks. lukket anlegg. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt.

Vi viser til søknad av 28. september 2016 og etterfølgende korrespondanse og kommunikasjon i saken. Etterspurt informasjon om settefisk og vannkvalitet ble mottatt i e-post av 2. desember 2016 fra Rogaland fylkeskommune. Fylkesmannen orienterte om saksbehandling og varslet om saksbehandlingsgebyr i brev av 9. desember 2016.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16. Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

De utslippskomponentene fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, har vi uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i tillatelsen. For virksomheter som benytter slike stoffer som innsatsstoffer eller de dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsen eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Vi vil understreke at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Forurensningsmyndigheten kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen dersom det viser seg at skaden eller ulempen blir vesentlig større eller annerledes enn forventet da tillatelsen ble gitt, jf. forurensningsloven § 18.

Endringer i tillatelsen skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrolloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til nettsiden **www.regelhjelp.no**.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrolloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Bakgrunn

Vidar Birkeland søker om klarering av ny akvakulturlokalitet men navn «Rekevika». Sentrum av anlegget skal være lokalisert ved koordinatene 58°22'N, 6°37'Ø i Lundevannet i Flekkefjord kommune, Vest-Agder. Det søkes om konsesjon for 100 tonn biomasse. Det skal produseres kommersiell matfisk av arten ørret (*Salmo trutta*). Ifølge søker er ikke søknaden i strid med vernetiltak etter naturvern- eller kulturminneloven.

Saksgang

I uttalelse av 4. november 2016 skriver kommunen at de anser søknaden å være i tråd med kommunedelplanens arealdel og at de er positive til søknaden. Uttalelsen fra kommunen ble oversendt Fylkesmannen i brev av 9. november 2016 fra Rogaland fylkeskommune.

Søker inviterte Fylkesmannen til møte før søknaden ble oversendt av Rogaland fylkeskommune. I møte ba Fylkesmannen om at det skulle gjennomføres undersøkelser av vannkvaliteten i Lundevannet. Søknaden ble oversendt av Rogaland fylkeskommune i brev av 28. september 2016. Vi purret undersøkelsen i e-post av 11. oktober 2016. I uttalelse fra Fiskeridirektoratet av 19. oktober 2016 kom det frem at Syrtveit Fiskeanlegg ikke hadde tillatelse til å levere settefisk til anlegget. Vi etterspurte hvilken settefisk som skulle benyttes i e-post av 1. november 2016. Rapport om vannkvalitet og informasjon om bruk av settefisk ble mottatt i e-post av 2. desember 2016 fra Rogaland fylkeskommune. Fylkesmannen orienterte om saksbehandling og varslet om saksbehandlingsgebyr i brev av 9. desember 2016.

Høring

Flekkefjord kommune la søknaden ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 28. oktober 2016. Kommunen mottok ingen merknader til søknaden. Fylkesmannen har mottatt en henvendelse som er relevant for saken.

Finny Sirevaag AS ba i brev av 7. oktober 2016 om at det i behandlingen av søknaden tas hensyn til at Finny Sirevaag AS og bygdas befolkning har behov for en trygg og sikker vannkvalitet fra det kommunale vannverket. Inntaket til vannverket ligger i Lundevannet.

Fylkesmannen kommenterer at kvalitet på vann for konsum og produksjon av næringsmidler er utenfor Fylkesmannens ansvarsområde. Henvendelsen ble som følge henvist til Sokndal kommune og Mattilsynet.

Finny Sirevaag AS svarte i e-post av 13. oktober at de hadde mottatt bekreftelse fra Mattilsynet om at de vil vurdere eventuell negativ påvirkning på drikkevannskvaliteten i deres behandling av søknaden.

Produksjonsforhold

Anlegget vil bli ankret opp ved Rekevika i Lundevannet. Det vil bestå av et stålrammeanlegg med to merder på 12 m x 12 m som er 10 meter dype. Vannet er 30 meter dypt 20 meter fra land i området

anlegget er planlagt lokalisert. Driftsform er utsetting av settefisk fra lokal aurestamme i åpen merd om våren, oppfôring, og slakt i løpet av sommeren/høsten. Settefisk av Fosbekk-stammen skal leveres av Vanntun settefiskanlegg. Søknaden omfatter en forventa fôrbruk på inntil 105 tonn. Det skal ikke benyttes antibiotika eller annen kjemisk eller medikamentell behandling i anlegget. Ved sykdom skal anlegget legges brakk til smittefaren er over. Det vil ikke bli benyttet midler mot alger på nøtene. Blodvann fra slakt av fisk blir samlet opp ved at fisken blir tatt inn til land før slakt.

Beskrivelse av resipientforhold og tiltakets miljøpåvirkning

Den direkte resipienten er vannforekomsten 026-1399-L Lundevannet iht. www.vann-nett.no. Vannforekomsten er registrert med vanntype stor, svært kalkfattig og klar (vanntypekode LSL31113). Største dyp er 314 m og middeldyp er 172 m. Samlet volum er 4480 mill. kubikkmeter. Ifølge temperaturmålinger av søker i 2015 er det ikke noen tydelig lagdeling i vannet ned til 10 meter ved lokaliteten. Nedbørsfeltet er økt etter overføring av øvre del av Kvina-vassdraget til Sira. Oppholdstiden er 1,25 år. Lundevannet munner ut i vannforekomsten 026-691-R Sira – Lundevatn til Ånafjorden med utløp i 0201021100-C Ånafjorden.

Strømmåling ble gjennomført i perioden 9. april til 18. mai 2016. Maks. strømhastighet på hhv. 2, 15 og 30 meters dyp var hhv. 48, 35 og 32 cm/sek. Gjennomsnitt for de samme dyp var hhv. 11, 7 og 7 cm/sek. Det ble registrert begrenset med strømstille perioder. På 2 meters dyp utgjorde det 1,84 % av tiden, på 15 m 1,86 % og på 30 m 1,94 %. Progressiv vektor viste at tenkt partikkel hadde beveget seg ca. 220 km N og ca. 5 km Ø på 2-4 meters dyp i måleperioden. På 15 m dyp hadde partikkelen beveget seg ca. 49 km S og 45 km V, mens det på 30 m dyp hadde beveget seg 7 km N og 45 km V.

Lundevannet har moderat økologisk tilstand, og kjemisk tilstand er udefinert, jf. www.vann-nett.no. Vannforekomsten er i risiko for ikke å oppnå målet om god økologisk og kjemisk tilstand i 2021. Sur nedbør er registrert med svært stor grad av påvirkning på den økologiske tilstanden. Vannkraftsregulering er registrert med middels grad og klimaendringer liten grad. Av forurensningsmessig påvirkning fins det et mindre avløpsanlegg, mulig avrenning fra Igletjørn deponi og avrenning fra landbruk. Det går urensa kloakk ut av avløpsanlegget, men vi vurderer påvirkningen som liten grunnet stort vannvolum. Vi vurderer på samme grunnlag påvirkningen fra landbruk som liten. Det er mistanke om avrenning av metallforbindelser fra Igletjørn deponi, men graden er ukjent. Da Sokndal kommune skal ha kontroll med drikkevannskvaliteten antar vi at deponiet ikke medfører vesentlig forurensning i vannfase i Lundevannet.

Fiskeoppdrett medfører utslipp av næringssalter, organisk materiale og kjemikalier. Oppdrett av fisk utgjør den største kilden til menneskeskapte næringssalter langs kysten. Forurensning fra oppdrett kan blant annet føre til nedslamming og begroing av oppvekstområder for akvatisk fauna, økt algeproduksjon og i verste fall oksygensvikt med alvorlige konsekvenser for fisk og andre vannlevende organismer. Redusert vannkvalitet vil også kunne påvirke oppdrettsfisken negativt ved hemmet vekst og mindre motstand mot sykdommer. Dette gjelder spesielt vannforekomster med dårlig vannutskiftning, selv om effektene som oftest er lokale. Videre kan kjemikaliebruk gi skade på følsomme arter og skadelige langtidsvirkninger på vannmiljøet. Legemidler som brukes for å bekjempe fiskesykdommer kan også ha negative konsekvenser for miljøet.

Veileder 99:04 (TA-1653/1999) for Fylkesmannens behandling av oppdrettssaker, er tydelig på at det ikke skal gis tillatelse til etablering av nye merdanlegg i innsjøer. Ifølge brev av 24. januar 2012 fra Klima- og forurensningsdirektoratet til Fylkesmannen i Nordland var dårlige erfaringer fra forsøk med merdoppdrett i ferskvann bakgrunnen for ovennevnte formulering i veilederen fra 1999. Videre tilsier erfaringene at det bør utvises varsomhet med å gi tillatelser til merdbasert oppdrett i ferskvann. Samtidig kan det ikke utelukkes at det kan finnes resipienter hvor dette unntaksvis kan være forsvarlig ut fra rent forurensningsmessige hensyn.

Det er gjort vurderinger av tiltakets miljøpåvirkning på grunnlag av eksisterende undersøkelser og nye undersøkelser av strøm og vannkvalitet. Søker konkluderer med at vannkvaliteten i Lundevannet er svært god mht. eutrofiering, og at den relativt korte oppholdstiden og det store dypet tilsier at resipienten kan tåle stor næringstilførsel. Fylkesmannen er i stor grad enig i beskrivelsen, men påpeker at erfaring viser at det kan forventes negative forurensningsmessige effekter fra fiskeoppdrett, selv i

svært gode resipienter i sjø. Når det gjelder vår beskrivelse av tiltakets virkning for naturvern, biologisk mangfold, friluftsliv og fisk for øvrig viser vi til vår uttalelse til saken.

Fylkesmannens vurdering og begrunnelse

Forurensningsloven. Når forurensningsmyndighetene avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven § 11. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4-6 og kravet i naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriftens §§ 4 - 6 i går ut på at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom utslippet fører til at de aktuelle vannforekomstene endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriftens § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Naturmangfoldloven. Vedtaket er vurdert etter prinsippene i §§ 8 til 12 i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og § 4 i forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften).

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal ifølge naturmangfoldlovens § 8 så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Vi har lagt til grunn www.vann-nett.no, www.vannmiljo.miljodirektoratet.no, www.kart.naturbase.no, og www.artsdatabanken.no samt Fylkesmannens interne kartløsning. Mulige effekter av det omsøkte tiltaket er godt kjent gjennom faglitteratur, men man har lite erfaring med fiskeoppdrett i ferskvann på Sørlandet.

Den økologiske tilstanden i resipienten mht. næringsstoffer og organisk belastning er vurdert som god. Resipientkapasiteten vurderer vi også som god. Strømmålingene tilsier at utslippet fra anlegget vil spre seg relativt raskt med strømmen. Likevel viser erfaring med fiskeoppdrett i sjø at man selv ved strømrike lokaliteter kan forvente organisk belastning i nærheten av anlegget og i dype partier. Åpne merder gjør det vanskelig å samle opp fôr og fekalier i strømrike områder. Alle oppløste næringsstoffer vil gå ut i miljøet ved en åpen løsning. Det kan som følge forventes at utslippet fra anlegget vil ha uheldige miljøkonsekvenser i resipienten, spesielt nær anlegget, eksempelvis ved tilslamming av røyas gyteområder. Når det gjelder vannforekomsten som helhet vurderer vi imidlertid utslippet som lite ift. resipientkapasiteten. Lundevannet er blant de aller beste innsjøresipientene i Vest-Agder, og den 10. dypeste innsjøen i Norge.

Det er gjennomført undersøkelser av vannkvalitet og vurderinger av resipientkapasiteten. Det skal ikke benyttes legemidler eller kjemikalier, men det forventes lokale effekter av forurensningen. Når det gjelder forurensningsmessige effekter av tiltaket vurderer vi som følge kunnskapsgrunnlaget som godt jf. naturmangfoldloven § 8. Men det er tvil om Fossbekk-stammen kan regnes som stedegen og hvilke genetiske og økologiske effekter fisken kan ha ved rømming, jf. vår uttalelse til saken. På grunnlag av sistnevnte vurderer vi det slik at det er vesentlig vitenskapelig usikkerhet til mulige negative effekter av tiltaket.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldlovens § 9, tillegges som følge vekt. Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak. Det stilles som følge vilkår om det skal gjennomføres en undersøkelse som kan dokumentere at virksomheten ikke vil vesentlig påvirke den genetiske variasjonen innad i de eksisterende fiskepopulasjonene og/eller forhindre de eksisterende fiskepopulasjonene å tilpasse seg genetisk til lokale økologiske forhold, jf. pkt. 11.1 og 11.2 i tillatelsen.

Undersøkelsen skal inngå i en plan som kan dokumentere at våre krav til miljøtilstanden oppnås, jf. pkt. 11.2 i tillatelsen.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er aktuelle. For å hindre mulig vesentlig skade på naturmangfoldet stilles det vilkår om undersøkelser som kan dokumentere oppnåelse av våre krav til miljøtilstanden, jf. pkt. 11.2 i tillatelsen. Undersøkelsene skal inngå i en plan som skal oversendes Fylkesmannen minst fire uker før tillatelsen tas i bruk. Undersøkelsene i planen skal gjennomføres for første gang før tillatelsen tas i bruk. Vi vurderer vilkårene som rimelige ut fra tiltaket og skadens karakter og at de vil gi de beste samfunnsmessige resultatene ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold.

Når det gjelder vannforekomsten som helhet vurderer vi utslippet som lite ift. resipientkapasiteten. Lundevannet er blant de beste innsjøresipientene i Vest-Agder, men det kan forventes lokale effekter fra utslippet. Ut fra vår kunnskap om annen forurensning i området, forventer vi at fiskeoppdrett i Lundevannet og Sirdalsvannet vil bidra mest til den samlede belastningen på Lundevannet. Likevel forventer vi ikke at miljøtilstanden i Lundevannet vil forringes grunnet forurensning fra fiskeoppdrett. Andre tilførsler vil ha mindre betydning. Vi tillegger derfor prinsippet om samlet belastning, jf. naturmangfoldlovens § 10, i utgangspunktet mindre vekt. Likevel kan tiltaket ha andre effekter som det råder vesentlig usikkerhet rundt, eksempelvis genetisk påvirkning. Men vi anser risiko for slike effekter som tilstrekkelig redusert ved vilkår om krav til miljøtilstand og plan for undersøkelser, jf. pkt. 11.1 og 11.2. På det grunnlag anser vi vannforskriften § 4 som ivaretatt da tiltaket med nevnte vilkår ikke forventes å medføre en forringelse av den økologiske tilstanden. Det er derfor ikke nødvendig å vurdere tiltaket etter vannforskriften § 12.

Dersom det viser seg at oppdrettsanlegget medfører større miljømessige ulemper enn forventet, kan Fylkesmannen trekke tilbake tillatelsen eller sette strengere vilkår som f.eks. lukket anlegg.

Frister
Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Oversende en plan som kan dokumentere om Fylkesmannens krav til miljøtilstanden i tillatelsen oppnås	4 uker før undersøkelsene skal gjennomføres	11.2
Gjennomføring av undersøkelser i planen for første gang	Før tillatelsen tas i bruk	11.2

Gebyr

Vi viser til varsel om gebyr 09.12.16.

Fylkesmannens behandling av søknader om utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning. Søker skal betale et gebyr på kr. 21 500 for Fylkesmannens behandling av søknaden, jf. forskrift om begrensning av forurensning av 01.06.04 kapittel 39. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljøverndirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljøverndirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Ørnulf Haraldstad (e.f.)
miljøverndirektør

Veronica Skjævestad
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Atle Torvik Kristiansen, tlf: 38 17 62 14

Vedlegg
1 Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven til Vidar Birkeland i Lundevannet i Flekkefjord kommune

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder
Miljøvernavdelingen

Deres ref.	Vår ref. (bes oppgitt ved svar)	Dato
16/13689	2016/14811	24.01.2017

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven til Vidar Birkeland i Lundevannet i Flekkefjord kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6 (forurensningsloven), §§11 og 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av søknad oversendt fra Rogaland fylkeskommune den 28. september 2016, samt opplysninger framkommet under behandlingen av søknaden. Utslippstillatelsen gjelder på vilkår som er gitt i dette dokumentet, og er kun gyldig sammen med tillatelse til drift etter akvakulturloven.

Hvis bedriften ønsker å endre forhold som det er gitt opplysninger om i søknaden eller under saksbehandlingen som kan ha miljømessig betydning, må dette avklares skriftlig med Fylkesmannen på forhånd

Tillatelsen er gitt til:

Konsesjonsinnehaver	Vidar Birkeland
Beliggenhet/gateadresse	
Postadresse	Prestvegen 22, 4438 Sira
Org. nummer (bedrift)	877 539 822
NACE-kode og bransje	

Tillatelsen gjelder:

Lokalitet[1]	Rekevika
Kommune	Flekkefjord
Geografiske koordinater	58°22'N, 6°37'Ø
Anleggstype	Matfisk, ferskvann
Ramme (MTB)	100 tonn
Arter	Ørret (*Salmo trutta*)

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Arkivkode	Risikoklasse[2]
	2016/14811	3

Tillatelse gitt: 18. januar 2016	Erstatter tillatelsen av:
Veronica Skjævestad seniorrådgiver	Atle Torvik Kristiansen senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

[1] Jf. Akvakulturregisteret: www.fiskeridir.no/register/akvareg/
[2] Jf. Forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for Statens forurensningstilsyns arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

1 Ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra merdanlegg i innsjø ved produksjon av matfisk av ørret på lokaliteten Rekevika. Maksimal tillatt biomasse (MTB) på lokaliteten er 100 tonn.

Tillatelsen gjelder fra det tidspunkt anlegget har fått tillatelse etter akvakulturloven fra Rogaland fylkeskommune. Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen eller trekke den tilbake.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponentene fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 8. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 8, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 – 8 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.3 Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sitt anlegg (lokalitet og landbase) i henhold til forskrift om helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)[3]. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrolloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten skal ha en driftsansvarlig ved anlegget som skal sørge for at det etableres internkontroll tilpasset det konkrete anlegget, jf. internkontrollforskriften § 4. Virksomheten skal systematisk overvåke og gjennomgå internkontrollen, jf. internkontrollforskriften § 5 pkt. 8.

Kravet til internkontroll innebærer blant annet at virksomheten til enhver tid skal ha oversikt over alle aktiviteter ved anlegget som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold ved anlegget, se også pkt. 9.1. De som arbeider på anlegget skal ha nødvendig kunnskap om mulige utslipp, og må arbeide aktivt gjennom egenkontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet samt forebygge at utslipp skjer.

Virksomheten skal sette miljømål for anleggets påvirkning på ytre miljø, jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 4. Miljømålene skal være målbare, konkrete og tilpasset det aktuelle anlegget. Målene skal dokumenteres skriftlig og gjøres kjent for de ansatte[4].

[3] Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)
[4] Jf. internkontrollforskriften § 5 tredje ledd og første ledd pkt. 1-3

Eksempler på ytre miljømål for anleggets påvirkning kan være fôrfaktor[5], avfallsmengder, energiforbruk, kjemikaliemengder, legemidler, vedlikeholds- og utskiftningsfrekvens for utslippsrelatert utstyr m.m.

Virksomheten skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Virksomheten plikter å føre jevnlig tilsyn og kontroll med utslippsrelatert utstyr og system/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert, jf. internkontrollforskriften§ 5 pkt. 7.

2.4 Utskiftning av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

2.5 Eierskifte

Dersom virksomheten blir overført til ny eier, skal Fylkesmannen ha melding så snart som mulig og senest 1 måned etter eierskiftet. Dette gjelder også ved navnendringer for virksomheten.

2.6 Nedlegging eller lengre driftsstans

Dersom et anlegg blir nedlagt eller stanser for en lengre periode, skal den ansvarlige gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning, blant annet skal farlig avfall håndteres i medhold av gjeldende forskrift[6].

Dersom noe ved anlegget kan medføre forurensning eller det er avfall som kan virke skjemmende etter nedlegging eller driftsstans, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen. Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning og for å rydde opp i avfall. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekking av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Dersom den ansvarlige ønsker å starte på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt[7]. Ved oppstart skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand før ny aktivitet kan starte opp.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslipp av legemidler og kjemikalier

Det skal ikke benyttes legemidler eller miljøskadelige kjemikalier som insekticider, desinfeksjonsmidler mm. i anlegget. Ved sykdom skal anlegget legges brakk til smittefaren er over.

Nøter skal ikke behandles med miljøskadelige kjemikalier. Grovrengjøring av nøter i form av spyling på lokaliteten er tillatt. Nøter som ikke inneholder miljøskadelige kjemikalier kan vaskes på oppdrettslokaliteten. Slik vask skal likevel ikke medføre utslipp som gir ulempe eller skade på miljøet.

3.2 Fôrspill

Ved fôring av fisk skal tap og spill av fôr reduseres mest mulig. Fisk skal ikke overfôres, eller fôres på en måte som kan medføre skader eller ulemper for det ytre miljø. Det skal brukes tørrfôr[8], eller fôr med tilsvarende gode egenskaper mht. oppløsning i vann.

---

[5] Fôrfaktor er forholdet mellom det totale fôrforbruket og den totale produserte biomassen gjennom en produksjonssyklus

[6] Jf. avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

[7] Jf. forurensningsloven § 20.

[8] Tørrfôr defineres her som fôr med over 90 % tørrstoffinnhold.

Ved forhøyet fôrforbruk, skal årsakene til dette kartlegges og nødvendige tiltak settes i verk i den hensikt å bringe fôrforbruket på neste utsett ned. Forhøyet fôrforbruk defineres her som at forholdet mellom totalt fôrforbruk for en produksjonssyklus og total biomasse produsert overstiger 1,2.

Virksomheten skal ha skriftlige rutiner som sikrer en utfôring i den daglige driften som minimaliserer utslipp. Forhøyet fôrforbruk skal journalføres, med beskrivelse av årsak og iverksatte tiltak.

3.3 Sanitæravløpsvannet

Utslipp fra avløpet til anleggets sanitæranlegg og slambehandling skal skje i samsvar med de kommunale forskriftene.

3.4 Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade på miljøet.

3.5 Mudring

Mudring og slamsuging av bunnen er ikke tillatt uten tillatelse fra Fylkesmannen, jf. forurensningsforskriftens kapittel 22.

3.6 Blodvann

Det skal ikke forekomme utslipp av blodvann til vann. Fisk skal bli tatt inn til land for slakt.

4 Lys og lukt

Driften og installasjonenes utforming skal ikke medføre urimelige lys- og luktulemper for omgivelsene.

Produksjonslys som ikke skjermes mot naboer er erfaringsmessig årsak til en del konflikter mellom akvakultur og bebyggelse (boliger, fritidsbebyggelse m.fl.). Vilkåret er ikke til hinder for bruk av produksjonslys, men fordrer en bruk som ikke er til unødig ulempe for omgivelsene.

Aktiviteter som for eksempel fôrlagring, spyling, rengjøring og tørking av nøter, håndtering av avfall, samt annen virksomhet ved anlegget skal foregå slik at det ikke fører til luktulemper av betydning for naboer eller andre.

5 Støy

Driften og installasjonenes utforming skal ikke medføre urimelige støyulemper for omgivelsene. Aktiviteter som medfører fare for spesiell støy bør i størst mulig grad gjennomføres innenfor vanlig arbeidstid, dvs. mandag til fredag kl. 7-16.

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

a) Mandag-fredag: 55 L_{den}[9]
b) Lørdag: 50 L_{den}
c) Søn- og helligdager: 45 L_{den}
d) Natt (kl. 23-07): 45 L_{night}[10]
e) Natt (kl. 23-07): 60 L_{5AF}[11]

[9] Lden er definert som døgnmiddel.
[10] Lnight er A-veiet ekvivalentnivå for 8 timers nattperiode fra kl 23-07 midlet over reell arbeidstid.
[11] L5AF er det A-veide nivå målt med tidskonstant "Fast" på 125 ms som overskrides av 5 prosent av hendelsene i løpet av en nærmere angitt periode, dvs statistisk maksimalnivå i forhold til antall.

Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære virksomheten, inkludert intern transport på anlegget og lossing eller lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Selv om virksomheten holder seg innenfor grenseverdiene, er det likevel plikt til å redusere støy mest mulig. Dette gjelder for eksempel skjerming av aggregat, vifter og lignende.

6 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Utfylling, graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven.

7 Kjemikalier og legemidler

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, for eksempel vaskemidler, desinfeksjonsmidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

Med legemidler menes her stoffer og preparater som brukes i virksomheten og som er bestemt til å forebygge, lege eller lindre sykdom eller sykdomssymptomer, påvirke fysiologiske funksjoner hos fisk eller til å påvise sykdom[12].

Det skal ikke benyttes legemidler eller miljøskadelige kjemikalier som insekticider, desinfeksjonsmidler mm. i anlegget. Nøter ikke skal behandles med miljøskadelige kjemikalier.

Virksomheten skal være kjent med substitusjonsplikten, jf. produktkontrolloven 3a, REACH[13] og biocidregelverket[14].

8 Avfall

8.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av driften. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall skjer i samsvar med gjeldende regler for dette fastsatt i forurensningsloven, herunder avfallsforskriften[15].

Avfall som oppstår i virksomheten, skal søkes gjenbrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

---

[12] Eksempelvis avlusningsmidler i form av fôr- eller badebehandlingsmidler.
[13] Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensing av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.
[14] Forskrift om godkjenning av biocider og biocidprodukter av 18.12.2003 nr 1848.

[15] Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

Avfall som oppstår i virksomheten skal lagres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning.

Det er forbudt å dumpe avfall i innsjø, dette gjelder også kasserte oppdrettsnøter.

8.2 Håndtering og lagring av farlig avfall

Sikringstiltak for lagring av farlig avfall skal være basert på en risikovurdering. I tillegg skal farlig avfall som ikke er lagret på tank, som et minimum lagres under tak og på tett fast dekke med fall mot tette oppsamlingsenheter.

Lagertanker for flytende avfall som er større enn 2000 liter skal ha oppsamlingsvolum tilsvarende tankens volum. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret, og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lageret skal også være sikret mot avdamping av forurensende stoffer til luft.

Farlig avfall skal deklareres og leveres til godkjent mottaker minst én gang i året[16].

8.3 Håndtering av produksjonsavfall og slam

Død fisk og annet organisk produksjonsavfall som fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Så langt det er mulig skal død fisk tas opp av vannet hver dag[17]. Virksomheten skal ha beredskap til å håndtere massiv fiskedød ved f. eks. sykdom eller algeoppblomstring.

Oppsamlet død fisk skal omgående kvernes og konserveres ved ensilering, frysing e.l. og føres til eget lager eller lagres på ensilasjetanker. Ensilasjetanker skal være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Oppsamlet organisk avfall som ikke inneholder antibiotika skal utnyttes som fôrprodukter eller gjødsel/jordforbedringsmiddel og skal håndteres etter gjeldende regelverk[18] på dette området. Avfallet skal leveres videre til lovlig mottak, jf. forurensningslovens § 32 om håndtering av næringsavfall, både ved utnyttelse av avfallet som en råvare i annen produksjon, eller videre avfallshåndtering.

9 Forebygging og beredskap mot forurensning

9.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennom internkontrollen gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet på det aktuelle anlegget[19]. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved det spesifikke anlegget som kan medføre forurensning med fare for skader på ytre miljø inne på virksomheten sitt område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressursene som kan bli truet av forurensning og de helse- og miljømessige konsekvensene slik forurensning kan føre med seg. Virksomheten skal kjenne til risikoen for uønskede miljøpåvirkninger på utvalgte naturtyper og nøkkelområder for spesielle arter samt gyteområder for fisk, som følge av utslipp fra anlegget. Virksomheten skal ha kunnskap om økosystemet i området, strømforhold på lokaliteten, bunnforhold og nærhet til fiskens vandringsruter og nærliggende laksefjorder og laksevassdrag[20].

---

[16] Jf. avfallsforskriften kap. 11vedlegg 3.
[17] Tilsvarende krav som fremgår av Forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) § 16.
[18] Forskrift om animalske biprodukter som ikke er beregnet for konsum av 27.10.2007.
[19] Jf. internkontrollforskriften § 5 første ledd pkt 6.
[20] Relevant info finnes bl.a. i Fiskeridirektoratet og Direktoratet for naturforvaltning sine nettbaserte kartverktøy.

9.2 Forebyggende tiltak

På grunnlag av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

9.3 Beredskapsplan

Det skal til enhver tid foreligge en oppdatert beredskapsplan. Bedriften skal, på bakgrunn av en miljørisikoanalyse og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer[21].

Beredskapsplanen skal inneholde tiltak for å ivareta ytre miljø dersom uønskede hendelser inntreffer. Dette omfatter bl.a. å sikre en forsvarlig avfallshåndtering med tilstrekkelig kapasitet i enhver situasjon, inkludert ved massiv fiskedød, og å begrense spredning og skade av akutt forurensning, herunder utslipp av kjemikalier og legemidler.

9.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift[22]. Bedriften skal også så snart som mulig, og senest påfølgende arbeidsdag, gi melding til Fylkesmannen.

Unormale driftsforhold som ikke inngår i definisjonen akutt forurensning, men som kan øke faren for forurensning skal også varsles til Fylkesmannen så snart som mulig.

Fylkesmannen skal holdes skriftlig orientert om årsak til hendingen og tiltak som er satt i verk eller som er planlagt for å motvirke og avgrense virkningene og hindre gjentakelse.

10 Miljøinformasjon – Journalføring

Virksomheten skal ha kunnskap om miljøpåvirkning fra egen aktivitet og oversikt over annen relevant miljøinformasjon[23].

Bedriften skal registrere og journalføre følgende data:

- Fiskemengde, månedlig biomasse, årsproduksjon av fisk
- Fôrtype, fôrforbruk, fôrfaktor
- Mengde rømt fisk
- Mengde død fisk
- Avfallstyper, mengder og disponeringsmåte
- Bruk av kjemikalier, type og forbruk
- Mengden oppsamlet slam leveringssted og disponeringsmåte

Journalen må oppbevares på anlegget i minst 5 år og være tilgjengelig ved kontroll.

Digital versjon av virksomhetens kartgrunnlag for sjøbunnen for lokaliteten og influensområdet skal være tilgjengelig for Fylkesmannen ved behov.

[21] Jf. forurensningsloven § 40.
[22] Forskrift om varsling av akutt ureining eller fare for akutt ureining av 9.7.1992, nr 1269.
[23] Jf. miljøinformasjonsloven.

11 Miljøtilstand og resipientovervåkning

11.1 Krav til miljøtilstand

Utslipp fra akvakultur skal ikke medføre at gravende bunndyr ikke kan eksistere i anleggssonen til produksjonsenheter i innsjø eller ved utslippspunkt fra akvakultur på land. Anleggssonen er å forstå som definert i NS 9410:2016 Miljøovervåking av bunnpåvirkning fra marine akvakulturanlegg.

Strandsonen i nærheten av en lokalitet skal ikke være vesentlig påvirket av utslipp eller annen forurensning fra akvakultur.

I overgangssonen, jf. NS 9410:2016, skal miljøtilstanden for dypvann, planteplankton, bunndyr/vannplanter og sediment ha god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand (tilstandsklasse II) eller bedre, i henhold til forskrift om rammer for vannforvaltningen, vedlegg 5, samt gjeldende veileder til denne[24]. Utslipp fra akvakultur skal ikke gi en dårligere miljøtilstand i øvre vannlag om sommeren enn svært god tilstand.

Forringelse av røyas gyteområder skal ikke forekomme i overgangssonen og begrenses mest mulig i anleggssonen.

Utslippet fra lokaliteten skal ikke svekke den økologiske funksjonen til naturtyper av regional eller nasjonal verdi i influensområdet.

Virksomheten skal ikke vesentlig påvirke den genetiske variasjonen innad i de eksisterende fiskepopulasjonene og/eller forhindre de eksisterende fiskepopulasjonene å tilpasse seg genetisk til lokale økologiske forhold.

Det skal foretas jevnlig, risikobasert miljøovervåking for å dokumentere at kravene til miljøtilstand i første til femte ledd overholdes.

11.2 Krav til miljøovervåkning i resipienten

Det skal utarbeides en plan for gjennomføring av undersøkelser som kan dokumentere om krav til miljøtilstand, jf. pkt. 11.1, oppnås. **Planen skal oversendes Fylkesmannen for gjennomsyn minst fire uker før undersøkelsene gjennomføres.**

Der hensiktsmessig skal undersøkelsene utføres iht. NS 9455:2015 Vannundersøkelse – Retningslinjer og krav for ferskvannsbiologiske undersøkelser og veileder 02:2013 Klassifisering av miljøtilstand i vann av en uavhengig, kompetent faginstans. Undersøkelsene skal være representativ for virksomhetens utslipp. Resultatene skal ha en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning. Der det eksisterer klassegrenser skal resultatene klassifiseres og presenteres iht. veileder 02:2013 om klassifisering av miljøtilstand i vann alternativt de tilstandsklasser som ellers brukes for miljøpåvirkning av innsjøer.

Ved undersøkelser der det ikke er hensiktsmessig å benytte NS 9455:2015 og veileder 02:2013, eksempelvis genetiske analyser, skal det tilstrebes å bruke passende norsk eller internasjonal standard. Undersøkelsene skal fortrinnsvis utføres av akkreditert organ eller alternativt en uavhengig, kompetent faginstans. Resultatene skal ha en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning.

Undersøkelsene skal gjennomføres for første gang før tillatelsen tas i bruk.

Dersom Fylkesmannen mener det er nødvendig kan innehaver av denne tillatelsen bli pålagt å medvirke til og/eller betale for overvåkingsundersøkelser (enkeltstående eller vedvarende program) i området der anlegget er plassert, eller liknende tiltak utover det som allerede er pålagt, jf. forurensningsloven § 51.

[24] Veileder 02:2013 Klassifisering av miljøtilstand i vann - Økologisk og kjemisk klassifikasjonssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver, eller senere utgaver. Utgitt av Direktoratsgruppa for gjennomføring av vanndirektivet.

11.3 Tiltak ved uakseptabel miljøtilstand

Ved uakseptabel miljøtilstand, eller ved en registrert utvikling mot uakseptabel miljøtilstand, på lokaliteten eller i lokal resipient, jf. vilkår 11.1, skal årsaksforholdet kartlegges og tiltak iverksettes. Resultater av alle typer undersøkelser av miljøtilstand skal gjennom internkontrollen inngå som grunnlag for anleggets egne vurderinger av om driften er miljømessig forsvarlig, jf. vilkår 11.1, samt § 5 første ledd og § 35 i akvakulturdriftforskriften. Funn av dårlig miljøtilstand skal følges opp i internkontrollen.

11.4 Rapportering til Fylkesmannen

Resultatene fra overvåkingen i resipienten skal rapporteres til Fylkesmannen fortløpende, på elektronisk form. Miljødata skal i tillegg leveres elektronisk på standardisert rapportformat til databasen «Vannmiljø». Rapporteringsformater og kodeverk er tilgjengelig på en egen nettside: www.vannmiljokoder.miljodirektoratet.no.

12 Ansvar og straff

12.1 Ansvarsforhold

Denne tillatelsen fritar ikke virksomheten å hente inn tillatelser fra andre myndigheter for andre sider av virksomheten som gjelder for eksempel arbeidsmiljø, brann, eksplosjonsvern.

Tillatelsen fritar ikke innehaver av tillatelsen for plikt til å betale erstatning etter gjeldende erstatningsregler.

For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller i tillatelsen blir overholdt kan Fylkesmannen fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

12.2 Straffeansvar

Overtredelse av vilkårene i tillatelsen kan medføre straff i henhold til forurensningsloven, kapittel 10, eller andre straffebestemmelser.

13 Tilsyn

Innehaver av denne utslippstillatelsen plikter å la representanter fra Fylkesmannen eller de etater og institusjoner som Fylkesmannen gir fullmakt, inspisere anlegget til enhver tid, jf. forurensningsloven, § 50.

14 Omgjøring

Dersom det viser seg at oppdrettsanlegget medfører større miljømessige ulemper enn forventet, eller at krav til miljøtilstand ikke oppnås, kan Fylkesmannen trekke tilbake tillatelsen eller sette strengere vilkår, som f.eks. lukket anlegg, jf. forurensningsloven §§ 18 og 16.

15VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.
Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	**Vanlige forkortelser**
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2.2`,6,6`-tetrabromo-4,4`isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorerte organiske forbindelser	
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C_{10} - C_{13} (kloralkaner C_{10} - C_{13})	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C_{14} - C_{17} (kloralkaner C_{14} - C_{17})	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP
Enkelte tensider:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol
Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer	
Perfluoroktansyre	PFOA
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA
Tinnorganiske forbindelser:	

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Siloksaner	
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4
Benzotriazolbaserte UV-filtre	
2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350

Fra: post@miljodir.no[post@miljodir.no]
Sendt: 14. okt 2019 09.24.25
Til: FMAV Post
Tittel: Oversendelse av brev fra Miljødirektoratet

Vår ref 2019/233

Vedlagt følger brev fra Miljødirektoratet. Brevet sendes elektronisk uten underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt.
Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Miljødirektoratet gjøres til post@miljodir.no

Vennlig hilsen
Magny Eggestad | seniorrådgiver
e-post: magny.eggestad@miljodir.no

Likelydende iht. adresseliste

Oslo, 14.10.2019

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
[Deres ref.]	2019/233	Magny Eggestad

Avgjørelse i klagesak – klage på Fylkesmannen i Agders tillatelse til økt matfiskproduksjon ved lokaliteten Rekevika i Lundevann – Flekkefjord kommune

Miljødirektoratet endrer Fylkesmannen i Agders vedtak 04.04.2019. Søker gis en tidsavgrenset tillatelse til å øke biomassen ved lokaliteten til 300 tonn, avgrenset til to produksjonssykluser. Det legges vekt på at Lundevannet skiller seg ut fra de fleste andre ferskvannsforekomster med en forholdsvis stor kapasitet til å håndtere utslipp fra akvakultur, samtidig som det er en betydelig usikkerhet knyttet til samlet belastning og tålegrense. Kravene til miljøovervåking konkretiseres. Klager gis delvis medhold.

Vi viser til klage 15.04.2018 fra Vidar Birkeland på Fylkesmannen i Agders vedtak 04.04.2018. Vi viser også til tilleggsopplysninger oversendt fra klager 22.07.2018 med vedlagt notat fra NIVA av 07.06.2018, korrigert 16.08.2018, og fra Rådgivende Biologier AS av 08.05.2018.
Klagesaken ble oversendt til direktoratet fra Fylkesmannen i brev 03.01.2019.

Sakens bakgrunn
Fylkesmannen har i brev 04.04.2018 fattet vedtak i medhold av forurensningsloven om avslag på søknad fra Birkeland om å øke tillatt biomasse på lokaliteten fra 100 tonn til maksimalt 300 tonn. Fylkesmannens avslag er primært begrunnet i føre var-prinsippet, og at de ønsker å se effekten av den produksjonen som det allerede er gitt tillatelse til før de eventuelt kan tillate en økning.

Klagers anførsler
Klager anfører at 100 tonn biomasse er for lite til å gi full sysselsetting i kombinasjon med landbruksvirksomhet. De viser til vedlagte beregninger fra Rådgivende biologer AS som viser at fosforbelastningen som følge av et akvakulturanlegg med 300 tonn MTB ikke vil være problematisk. Videre vises det til NIVAs vurderinger i oppdatert notat 16.08.2018, hvor det bl.a. konkluderes med at de estimerte fosforutslippene vil gi en forholdsvis beskjeden konsentrasjonsøkning i innsjøen og at risikoen for at vannkvaliteten skal reduseres til en dårligere tilstandsklasse vurderes som svært

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljødirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo|
Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

liten. NIVA mener også at risikoen for ev. lokale effekter nær anlegget er små. Begge konsulentfirmaer mener Lundevann har meget god evne til restitusjon dersom oppdrettsvirksomheten opphører.

Fylkesmannens vurderinger
Fylkesmannen vurderer at omsøkt produksjonsøkning vil medføre en betydelig økning i fosforutslippene. Fylkesmannen mener det ikke er gjort fullstendige vurderinger etter vannforskriften, og mener det i beregningene vedlagt søknaden (fra bl.a. Niva) ikke er tatt hensyn til økte næringssalttilførsler til Lundevann som følge av tillatelsen til et merdbasert oppdrettsanlegg i Sirdalsvann. Fylkesmannen har i sin oversendelse av klagen gjort egne beregninger av tilførslene av fosfor til Lundevann fra anlegget i Sirdalsvann. På bakgrunn av en vurdering av samlet belastning mener Fylkesmannen at en økning i biomassen til 300 tonn på lokalitet Rekevika kan medføre fare for at vannforekomsten Lundevann endrer miljøtilstand fra meget god til god når det gjelder fosforkonsentrasjon, og at en ikke kan utelukke at tilstandsklasse for fosfor på sikt kan endres til moderat. Fylkesmannen mener dette i så fall vil være å tolke som en forringelse etter vannforskriften, og savner dermed en vurdering fra søker av om betingelsene i vannforskriften § 12 er til stede for å tillate en forringelse fra svært god til god tilstand. Fylkesmannen er usikker på om disse betingelsene kan anses som oppfylt.

Fylkesmannen understreker at beregningene og vurderingene knyttet til effekter av omsøkt utslippsøkning og samlet belastning på Lundevann er usikre. Fylkesmannen mener imidlertid oppdrettsanleggene i Lundevann og Sirdalsvann til sammen vil bidra til en betydelig økning i tilførselen av næringssalter, og er bekymret for at dette på sikt kan gi så høye nivåer av næringssalter at resipientkapasiteten blir brukt opp for andre fremtidige kilder.

Fylkesmannen kan ikke se at klagen inneholder nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket, og oversender klagen til Miljødirektoratet for endelig behandling.

Andre innkomne merknader
Flekkefjord kommune har i brev 04.02.2019 til Miljødirektoratet uttrykt sin støtte til søknaden. Det vises bl.a. til at Lundevannet, som er sterkt preget av vannkraftutbygging med utvasking av næringssalter, er betegnet som et av landets best egnede vassdrag for ferskvannoppdrett. Kommunen viser til at det i 2011 ble gitt konsesjon til produksjon av røye i Fyresvann med en biomasse på inntil 325 tonn, i et vassdrag som avgir 26,9 kubikkmeter i sekundet og en oppholdstid/vannutskiftingstid på 8,4 år. Lundevannet har til sammenligning en middelvannføring på 62 kubikkmeter i sekundet og en oppholdstid/vannutskiftingstid på 0,87 år. Kommunen opplyser at det i Fyresvannet ikke er registrert en negativ utvikling i vannet siden oppstart av produksjonen i 2012. Kommunen viser til at Lundevannet blir overvåket jevnlig både av oppdretter, som er pålagt å ta månedlige vannprøver i sommermånedene, og ved at Lundevannet er med i overvåkingsprogrammet "Økosystemovervåking i store innsjøer" (Økostor) som Niva utfører på oppdrag fra Miljødirektoratet. Kommunen viser også til at det i konsesjonsvilkårene ligger en retrettmulighet om utviklingen skulle kreve det over tid. Kommunen mener dette samlet setter føre var-prinsippet til side. Kommunen gir på bakgrunn av dette sin støtte til søknaden.

Fylkesmannen i Agder har i sin uttalelse til søknaden til Rogaland fylkeskommune 04.04.2018 vist til sin uttalelse 19.02.2017 ifm. søknad om etablering av anlegget med en MTB på 100 tonn. Fylkesmannen frarådet da at det ble gitt tillatelse etter akvakulturregelverket. Både ut fra et

forurensningsperspektiv men særlig ut fra faren for rømming og hensynet til lokale fiskebestander, mente Fylkesmannen det ville være mer gunstig om anlegget ble etablert på land.

Miljødirektoratets vurdering
Klager anses for å ha rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28, og for å ha fremsatt klagen innen utløpet av klagefristen, jf. forvaltningsloven §§ 29-30.

Miljødirektoratet kan som klageinstans prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34.

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved avgjørelsen. Forurensningsmyndigheten skal også vurdere om kravene i vannforskriften er til hinder for at det kan gis tillatelse.

Lokaliteten Rekevika er lokalisert i vannforekomsten Lundevannet (026-1399-L). Lundevann oppgis å være Sørlandets største naturlige innsjø, og en av landets ti dypeste. Den er karakterisert som meget næringsfattig, og vannets gjennomsnittlige oppholdstid angis å være relativt kort (0,87 år). Lundevannet er regulert, og vannstanden kan variere med 4,5 meter.

Det fremgår av nettstedet vann-nett at økologisk tilstand er vurdert til å være moderat som følge av forsuring. De biologiske forsuringsparametrene viser meget god eller god tilstand. Verdiene for totalnitrogen og totalfosfor viser meget god tilstand, mens målt oksygenkonsentrasjonen tilsvarer god tilstand. Tilstandsklassifiseringen er gjort på bakgrunn av overvåking sommeren 2017 som del av Miljødirektoratets overvåkingsprogram ØKOSTOR (Basisovervåking av økologisk tilstand iht. vannforskriften av store norske innsjøer). I rapporten, utarbeidet av NIVA og NINA, blir det understreket at klassifiseringen i 2017 anses for å ha høy usikkerhet bl.a. fordi tilstanden er basert på kun ett år med data. Kjemisk tilstand er ifølge databasen vann-nett angitt som dårlig på grunn av målt innhold av oktylfenol i ørretlever og kvikksølvinnhold i muskelvev av ørret.

Miljømål i godkjent regional vannforvaltningsplan er god økologisk og kjemisk tilstand. Det er gitt utsatt frist for oppnåelse av målet om god økologisk tilstand på grunn av tekniske årsaker og naturgitte forhold. Det er forsuring som er årsaken til den moderate tilstanden og til at det er gitt utsatt frist for å nå miljømålet.

Lundevannet er ifølge vann-nett påvirket av vannkraftutbygging (middels grad), sur nedbør (stor grad), annen langtransportert forurensning (middels grad) og diffus avrenning fra jordbruket (liten grad). Utslipp fra oppdrett, avløp og mulig avrenning fra et avfallsdeponi står oppført med ukjent grad av påvirkning.

Det er i første rekke de økte utslippene av fosfor som følge av omsøkt produksjonsøkning som gir grunn til bekymring. Det er fosfor som er det begrensende næringsstoffet for plantevekst i ferskvann, og den største usikkerheten er dermed knyttet til effektene av de økte utslippene av biotilgjengelig fosfor som følge om omsøkt produksjonsøkning og om dette kan bidra til en forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten.

Fylkesmannen har lagt tilgjengelig kunnskap til grunn for sitt vedtak, og naturmangfoldlovens krav til kunnskapsgrunnlag (§ 8) er etter vår vurdering oppfylt. Vi finner det likevel vanskelig på bakgrunn av den kunnskap som er tilgjengelig å vurdere om vannforekomsten Lundevannet tåler en utslippsøkning som omsøkt ved lokaliteten Rekevika over tid. Store, dype, næringsfattige innsjøer med god vanngjennomstrømming, slik som Lundevannet, er på den ene siden vurdert å ha en forholdsvis god toleranse for utslipp fra oppdrett sammenlignet med hva som er vanlig for norske innsjøer. Samtidig mener vi det er en betydelig usikkerhet knyttet til hvor store de samlede tilførslene til Lundevannet blir og effektene av disse. Vi viser bl.a. til at det ble gitt tillatelse etter forurensningsloven til merdbasert oppdrett ved lokaliteten Rutlebekk med en MTB på 650 tonn i januar 2017 øverst i Sirdalsvann, som har utløp til Lundevannet via elva Sira. Økte utslipp fra lokaliteten Rekevika må dermed ses i sammenheng med risikoen for økte næringssalttilførsler fra oppdrettsanlegget i Sirdalsvann (jf. bl.a. naturmangfoldloven § 10). Niva viser i sitt notat 07.06.2018 til at elva Sira mellom Sirdalsvann og Lundevann er blitt overvåket som del av elvetilførselsprogrammet, og at middelkonsentrasjonen av total fosfor i elva i perioden 2012-2016 samsvarer med verdiene målt i Lundevannet 2017. Vi kan imidlertid ikke se at det er lagt frem resultater av ev. målinger som er gjort i Sira etter at lokaliteten Rutlebekk ble tatt i bruk. Det er gjort ulike beregninger av fosfortilførsler og effekter knyttet til omsøkt utvidelse ved lokaliteten Rekevika med ulike konklusjoner. Beregninger av utslipp og effekter er imidlertid forbundet med betydelig usikkerhet, og det vil derfor være viktig å gjennomføre en tilfredsstillende miljøovervåking for å kunne følge med på om utslippet fra produksjonen ved Rekevika medfører lokale effekter eller bidrar til å påvirke økologisk tilstand i vannforekomsten Lundevannet.

Ved usikkerhet om miljøkonsekvensene skal det iht. naturmangfoldloven § 9 tas sikte på å unngå vesentlig skade. Dette innebærer at dersom det er risiko for irreversibel eller alvorlig skade skal føre var-prinsippet legges til grunn. Vi kan ut fra tilgjengelig informasjon ikke se at det er grunnlag for å tro at tiltaket kan medføre fare for vesentlig skade på naturmangfold. Vi ser på bakgrunn av dette ikke at føre var-prinsippet får anvendelse i denne saken.

Vi kan ikke se at tilgjengelig kunnskap og fremlagt dokumentasjon gir svar på om Lundevannet tåler en permanent økning i produksjonen ved lokaliteten Rekevika som omsøkt. Erfaringer fra tidligere forsøk tilsier at det bør utvises forsiktighet med å tillate merdbasert oppdrett i ferskvann, avhengig av omfang og resipientkapasitet. Rådgivende biologer viser bl.a. til sine erfaringer fra miljøovervåking knyttet til merdbaserte settefiskanlegg i ferskvann på 1990-tallet, hvor det oppstod situasjoner der innsjøenes tålegrenser ble overskredet etter hvert som anleggene ble større (jf. Rådgivende biologers notat 08.05.2018 om "Vurdering av utvidelse ved oppdrettslokalitet Rekevika i Lundevatnet"). Det fremgår at mange av disse innsjøene var små og hadde liten resipientkapasitet. Fra slutten av 1990-tallet var derfor de aller fleste merdbaserte settefiskanleggene nedlagt, samtidig som stadig større landbaserte settefiskanlegg ble bygget opp ifølge Rådgivende biologer.

Miljødirektoratet finner derfor ikke, på det grunnlag som nå foreligger, å kunne innvilge en permanent utslippsøkning som omsøkt. Vi finner derimot å kunne gi tillatelse til en tidsavgrenset økning i biomassen til 300 tonn, på nærmere vilkår om overvåking av miljøtilstanden. Vi viser til at Fylkesmannen i gjeldende tillatelse til oppdrett på lokaliteten Rekevika med en MTB på 100 tonn, har stilt en rekke miljøkvalitetskrav som bl.a. innebærer krav om minst god økologisk og kjemisk tilstand. I tillatelsen er det også stilt krav om å dokumentere miljøtilstanden gjennom jevnlig, risikobasert miljøovervåking, og at det skal utarbeides plan for gjennomføring av undersøkelsene som skal sendes Fylkesmannen minst 4 uker før undersøkelsene skal gjennomføres. Vi ser imidlertid behov for å foreta en viss konkretisering/oppdatering av vilkårene i tillatelsen om miljøovervåking.

Miljødirektoratet vurderer i likhet med Fylkesmannen at det kan være en risiko for at utslippene som følge av omsøkt produksjonsøkning kan føre til at tilstandsklassen for det fysisk-kjemiske kvalitetselementet fosfor endres fra meget god til god. Dette vil i så fall innebære en forringelse etter vannforskriften, og forutsetter at betingelsene i vannforskriften § 12 er til stede. Det fremgår av vannforskriften § 12 at ny bærekraftig aktivitet som medfører en forringelse i miljøtilstanden fra meget god til god kan tillates dersom

a) alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand
b) samfunnsnytten av de nye inngrepene eller aktivitetene er større enn tapet av miljøkvalitet, og
c) hensikten med den nye aktiviteten ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader.

Miljødirektoratet vurderer at vannforskriften § 12 ikke er til hinder for å gi en tidsavgrenset tillatelse til økt produksjon. Vi viser her til at det er satt vilkår i tillatelsen om at mål i vedtatt regional vannforvaltningsplan om minst god økologisk tilstand skal overholdes, og at det er stilt krav til miljøovervåking for å påse at dette skjer. Det er ikke mulig å stille krav til rensing ved akvakulturvirksomhet i åpne merder, og krav om overvåking for å sikre at målsatt miljøkvalitet overholdes vil dermed være det som er praktisk gjennomførbart (jf. pkt a). Krav om minst god miljøtilstand innebærer også at tap i miljøkvalitet vil være begrenset (jf. pkt. b). Det vil etter vår vurdering ikke være rimelig å stille krav om valg av annen teknologi/andre løsninger (jf pkt c) på dette tidspunktet, bl.a. i lys av at dette dreier seg om et eksisterende anlegg. Vi viser ellers til at tillatelsen er gjort tidsavgrenset, og at en eventuell negativ utvikling i miljøtilstanden vurderes å være reversibel.

Vi legger til grunn at en tidsavgrenset tillatelse til økt produksjon ikke vil medføre en økning i utslippene av prioriterte stoffer som vil bidra til å vanskeliggjøre mulighetene for å nå vedtatt mål i regional vannforvaltningsplan om god kjemisk tilstand. Tilsvarende gjelder for eventuelle utslipp av stoffer som er identifisert som vannregionspesifikke stoffer og som vil kunne påvirke økologisk tilstand dersom de slippes ut i betydelige mengder.

Konklusjon:
Klager gis delvis medhold. Søker gis en tidsavgrenset tillatelse til å øke biomassen ved lokaliteten til 300 tonn, avgrenset til to produksjonssykluser. Det tas inn en nærmere konkretisering av kravene til miljøovervåking.

Vedtak
Miljødirektoratet endrer Fylkesmannens vedtak 04.04.2018.

Tillatelsens pkt. 1 Ramme, 2. punktum, endres til: "Maksimal tillatt biomasse (MTB) på lokaliteten er 300 tonn for to produksjonssykluser, etter dette er MTB avgrenset til 100 tonn."

Tillatelsens pkt. 11.2 Krav til miljøovervåking i resipienten, endres til:
"Bedriften skal gjennomføre nødvendig overvåking for å kunne vurdere hvordan utslipp fra akvakulturanlegget påvirker økologisk tilstand i vannforekomsten Lundevannet.
Overvåkingen skal gjøres iht. veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Undersøkelsene skal gjennomføres første gang før tillatelsen tas i bruk. Undersøkelsene skal deretter innrettes og

gjennomføres slik at de er best mulig egnet til å avdekke hvordan vannforekomsten og lokalitetens nærområde og overgangssone (jf. NS 9410:2016) påvirkes av aktuell tillatt biomasse. Etter andre produksjonssyklus med maksimalt tillatt biomasse på 300 tonn, skal det sendes en rapport til Fylkesmannen med resultater fra gjennomført overvåking og vurdering av resultatene ift. tillatelsens krav til miljøtilstand og mål om god økologisk og kjemisk tilstand i godkjent regional vannforvaltningsplan. Undersøkelsene skal så langt det er mulig gjennomføres av organ som er akkreditert for oppgaven, og uansett av uavhengig, kompetent faginstans. Analyser skal gjøres ved laboratorium som er akkreditert for de aktuelle analysene.

Det skal utarbeides en plan for undersøkelsene som oversendes Fylkesmannen for godkjenning minst 4 uker før undersøkelsene gjennomføres. Planen skal utarbeides av kompetent og uavhengig faginstans.

Dersom Fylkesmannen mener det er nødvendig kan innehaver av denne tillatelsen bli pålagt å medvirke til og/eller betale for overvåkingsundersøkelser (enkeltstående eller vedvarende program) i området der anlegget er plassert, eller liknende tiltak utover det som allerede er pålagt, jf. forurensningsloven § 51."

Denne avgjørelsen er fattet med hjemmel i forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Direktoratets vedtak er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.
Vi ber Fylkesmannen oppdatere tillatelsen i tråd med dette vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Signe Nåmdal	Cecilie Kristiansen
avdelingsdirektør	seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost.

Adresseliste:
Fylkesmannen i Agder, postboks 788 Stoa, 4809 Arendal.
Vidar Birkeland, Prestevegen 22B, 4438 Sira.

Kopi til:

Vest-Agder fylkeskommune	Postboks 517 Lund	4605	KRISTIANSAND S
Flekkefjord kommune	Kirkegaten 50	4400	FLEKKEFJORD
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59 Sentrum	4001	STAVANGER
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	STAVANGER